

STATE RESPONSES TO SECURITY THREATS AND RELIGIOUS DIVERSITY

PRAGUE, CZECH REPUBLIC, NOVEMBER 26–28, 2018

Reakce státu na
bezpečnostní rizika a
náboženská diverzita

PRAHA, 26.–28. LISTOPADU 2018

Реакция государств
на угрозы безопасности
и религиозное
многообразие

ПРАГА, 26–28 НОЯБРЯ 2018 Г.

Univerzita
Pardubice
Fakulta
filozofická

STATE RESPONSES TO SECURITY THREATS AND RELIGIOUS DIVERSITY

Reakce státu na
bezpečnostní rizika a
náboženská diverzita

Реакция государств
на угрозы безопасности и
религиозное многообразие

REAKCE STÁTU NA BEZPEČNOSTNÍ HROZBY A NÁBOŽENSKOU DIVERZITU

Praha, Česká Republika • 26.–28. Listopadu, 2018
Prague Marriott • V Celnici 8, Prague 110 00

PONDĚLÍ, 26. LISTOPADU 2018

18:00–19:00 SLAVNOSTNÍ ZAHÁJENÍ

Moravia III *Moderátorka:*

ELIZABETH A. CLARK, Zástupkyně ředitele, Mezinárodní centrum pro studium práva a náboženství, Právnická fakulta J. Reubena Clarka, Univerzita Brigham Younga, USA

Uvítání:

BRETT G. SCHARFFS, Rex E. Lee profesor práva a ředitel, Mezinárodní centrum pro studium práva a náboženství, Právnická fakulta J. Reubena Clarka, Univerzita Brigham Younga, USA

ANDREA KOBLÍŽKOVÁ, prorektorka pro rozvoj, Univerzita Pardubice, Česká republika

Plenární přednáška:

*Migrace, sekularizace a bezpečnost Evropy ve dvacátém prvním století:
Začarovaný problém náboženství*

ELIZABETH PRODROMOU, hostující profesorka pro oblast řešení konfliktů, Fletcherova právnická fakulta, univerzita Tufts; hostující profesorka v Centru pro náboženskou svobodu, Hudson institute (USA); hostující přednášející v Hedajah Mezinárodním centru excellence pro potírání násilného extremismu (Abu Dhabi), USA

19:00–20:00 RECEPCE

ÚTERÝ, 27. LISTOPADU

8:30–10:30 PLENÁRNÍ DISKUSE

Moravia III Zachovat jak náboženskou svobodu, tak národní bezpečnost:
Rozpory i příležitosti
(tlumočení v češtině, angličtině a ruštině)

Moderátor debaty:

ERIC JENSEN, profesor veřejného mezinárodního práva, kriminálního práva, práva národní bezpečnosti a práva ozbrojeného konfliktu, Univerzita Brigham Younga, USA

Účastníci:

ZORAN IVANOV, ředitel bezpečnostní informační služby, Makedonie

ANDREJ KOZIK, člen vedení, Mezinárodní společnost pro vojenské a válečné právo, Bělorusko

KIŠAN MANOČA, poradce v oblasti náboženské svobody, Organizace pro bezpečnost a spolupráci evropské kanceláře demokratických institucí a lidských práv

ELIZABETH PRODROMOU, Hostující profesorka pro oblast řešení konfliktů, Fletcherova právnická fakulta, univerzita Tufts; hostující profesorka v Centru pro náboženskou svobodu, Hudson institute (USA); hostující přednášející v Hedajah Mezinárodním centru excellence pro potírání násilného extremismu (Abu Dhabi), USA

10:30–10:45 PŘESTÁVKA

10:45–11:45 PARALELNÍ SEKCE

Moravia III Chápání islámu ve střední a východní Evropě
(tlumočení v češtině, angličtině a ruštině)

Moderátor:

ASMA UDDÍN, přednášející Iniciativy pro bezpečnost a náboženskou svobodu, UCLA Burkle Centrum mezinárodních vztahů; výzkumník Berkley Centra pro náboženství, mír a mezinárodní vztahy, Univerzita Georgetown, USA

Polská Umma a její role v polské společnosti: Příklad utváření identity

BEÁTA ABDALLÁH, Krzpekowska, odborná asistentka, Slezská Univerzita, Polsko

Islám v dálněvýchodních oblastech moderního Ruska

SVĚTLANA DUDARENOK, profesorka dějin a archeologie, FEFU, Rusko

Institucionalizovaný islám v Německu, Rakousku a Švýcarsku

MARTIN Klapetek, odborný asistent, Katedra filosofie a religionistiky, Jihočeská univerzita, Česká republika

Muslimské menšiny ve střední a východní Evropě—Jejich historie, etnické pozadí a právní postavení

AGATA NALBORCZYK, docentka, Katedra studií evropského islámu, Varšavská univerzita, Polsko

- Valtice Odpovědi státu na otázku náboženské svobody: Srovnání Evropy a Indie
(v angličtině, bez tlumočení)
- Moderátor:*
MARTIN FÁREK, vedoucí Katedry religionistiky Fakulty filozofické
Univerzity Pardubice, Česká republika
- Jaká omezení propagaci? Právo šířit náboženství v Indii*
SARAH CLAERHOUT, badatelka, Centrum pro vědeckou komparaci kultur,
Univerzita v Ghentu, Belgie
- Vládní kontrola indických chrámů: Náboženská svoboda a tradiční
praktiky*
JAKOB DE ROOVER, profesor, Centrum pro vědeckou komparaci kultur,
Univerzita v Ghentu, Belgie
- Legislativa týkající se „náboženských institucí“: Srovnání Indie a Evropy*
ANIL RAO, badatel, Univerzita v Ghentu, Belgie
- Karlštejn Komparativní pohledy na národní bezpečnost, sekularismus a náboženství
ve veřejném životě
(pouze v ruštině, bez tlumočení)
- Moderátor:*
VLADIMÍR RJACHOVSKIJ, Honorární advokát Ruska; člen prezidentské rady
pro rozvoj občanské společnosti a lidských práv; člen rady expertů výboru
pro veřejné organizace, státní Duma, Rusko
- Hlavní problémy se svobodou svědomí a náboženská netolerance ve světě
—na základě výroční zprávy Ruské společnosti pro ochranu náboženské
svobody*
OLEG GONČAROV, ředitel odboru vztahů s veřejností a náboženské svobody,
Církev adventistů sedmého dne, Euro-asijská část, Rusko
- Sekularizace autorit jako podmínka uchování státní bezpečnosti ve
dvacátém prvním století*
VASILIJ NIČIK, ředitel oddělení pro vztahy s veřejností a náboženskou
svobodu, Západoruská unie Církve adventistů sedmého dne, Rusko
- Proti-sekularizační religiozita jako ohrožení evropských hranic a identity*
RUSLAN CHALIKOV, president Organizace mládeže pro studium náboženství
(Ukrajina), člen Ukrajinské společnosti výzkumníků náboženství a
Společnosti pro studium esoterismu a mysticismu, Ukrajina
- Formování problematiky svobody vyznání v Rusku na přelomu
devatenáctého a dvacátého století*
ALEXANDR TOKRANOV, odborný asistent Katedry religionistiky, Kazaňská
federální univerzita, Rusko

11:45–12:45 OBĚD

Midtown Grill
Prague Marriott

12:45–14:15 PLENÁRNÍ SEKCE

Moravia III Odpovědi na bezpečnostní hrozby a náboženskou diverzitu: Národní a komparativní souvislosti
(tlumočení v češtině, angličtině a ruštině)

Moderátor:

ALAR KILP, ředitel programu studia vládnutí a politiky, Institut Johana Skyttea pro politologii, Fakulta sociálních věd, Univerzita v Tartu, Estonsko

Svoboda náboženství či vyznání v Kyrgyzstánu v kontextu boje s násilným extremismem: Analýza soudních případů

INDIRA ASLANOVA, UNESCO profesorka světové kultury a náboženství, Kyrgyzská ruská slovanská univerzita, Kyrgyzská republika

Náboženská diverzita jako faktor veřejné bezpečnosti

JEKATĚRINA ELBAKJAN, vedoucí výzkumu, výkonná sekretářka redakční rady Journal of Religious Studies; ředitelka Centra pro studium náboženství „ReligioPolis“, Rusko

Odpověď na bezpečnostní hrozby a náboženskou diverzitu v Kazachstánu: Národní přístupy a evropská zkušenost

ROMAN PODOPRIGORA, profesor práva, Kaspická univerzita, Kazachstán

Vývoj náboženské politiky v Luhansku-Doněcku: Náboženská situace oblasti Donbasu

IHOR KOZLOVSKIJ, vedoucí výzkumný pracovník Katedry náboženství, H. S. Skovoroda institut filozofie, Ukrajina

14:15–14:30 PŘESTÁVKA

14:30–15:30 PARALELNÍ SEKCE

Moravia III Náboženská diverzita a státní regulace
(tlumočení v češtině, angličtině a ruštině)

Moderátor:

HENRYK HOFFMANN, Katedra religionistiky, Fakulta filozofická Univerzity Pardubice, Česká republika

Dobré náboženství, špatné náboženství a státní náboženství

SOHAIL WAHEDI, doktorand Erasmovy právnické fakulty, Nizozemí; bývalý hostující výzkumník Osgoode Hall právnické školy v Torontu

Alternativní pravoslavné hlasy

TATIANA FOLIEVA, nezávislá badatelka; odborná asistentka; člen Evropské asociace pro studium náboženství, Rusko

Vliv bezpečnostní politiky spojené s náboženstvím na národní společenská náboženství evropského východu a západu: Posun od Lockeovského k Hobbesovskému náboženskému sekularismu?

ALAR KILP, editel programu studia vládnutí a politiky, Institut Johana Skyttea pro politologii, Fakulta sociálních věd, Univerzita v Tartu, Estonsko

Neviditelné náboženské komunity v mezích evropské tolerance

ELENA OSTROVSKAJA, profesorka sociologie, Petrohradská státní univerzita, Rusko

Valtice

Pravoslaví a národní bezpečnost Ukrajiny
(v ruštině, bez tlumočení)

Moderátor:

VITA TITARENKO, vedoucí výzkumný pracovník Katedry religionistiky H. S. Skovoroda na Institutu filozofie, Ukrajina

Vliv pravoslaví na národní bezpečnost: Ukrajinská zkušenost s neutralizací hrozeb

ALEXANDR SAGAN, profesor a vedoucí výzkumu, Institut filozofie, Národní akademie věd, Ukrajina

Svoboda vyznání v podmínkách ruské agrese: Výzvy pro Ukrajinu

MAXIM VASIN, výkonný ředitel, Institut pro náboženskou svobodu, Ukrajina

Autokefálie, Národní bezpečnost a budoucnost vztahů státu a církve na Ukrajině

DMITRIJ VOVK, ředitel, Centrum práva a studia náboženství, Národní státní univerzita Jaroslava Moudrého, Ukrajina

Karlštejn

Bezpečnost a náboženská diverzita v Rusku—1. část
(pouze v ruštině, bez tlumočení)

Moderátor:

LEV SIMKIN, profesor, Ruská státní akademie intelektuálního vlastnictví, Rusko

Náboženská svoboda v Evropě a v Rusku

ALEXANDER KUDRJAVTSEV, předseda představenstva, Ruská asociace na ochranu náboženské svobody, Rusko

Problémy svobody vyznání v kontextu protiextremistické a související legislativy v Rusku

VLADIMÍR RJACHOVSKIJ, Honorární advokát Ruska; člen prezidentské rady pro rozvoj občanské společnosti a lidských práv; člen rady expertů výboru pro veřejné organizace, státní Duma, Rusko

Svoboda vyznání a národní bezpečnost: Střet zájmů

STANISLAV KULOV, vedoucí Katedry mezinárodního práva a spolupráce, Slovanské právní centrum (SCLJ), Rusko

15:30–15:45 PŘESTÁVKA

15:45–16:45 PARALELNÍ SEKCE

Moravia III **Názor veřejnosti, náboženství a bezpečnostní hrozby**
(tlumočení v češtině, angličtině a ruštině)

Moderátorka:

ELIZABETH A. CLARK, zástupkyně ředitele, Mezinárodní centrum pro studium práva a náboženství, Právnická fakulta J. Reubena Clarka, Univerzita Brigham Younga, USA

Náboženství a pocit hrozby ve střední a východní Evropě: Příklad Polska a Běloruska

DOROTA CZAKON-TRALSKI, odborná asistentka, Institut filosofie a sociologie, Pedagogická univerzita, Krakov, Polsko

Používání náboženského faktoru v Rusku jako nástroje k manipulaci společností

MICHAIL SITNIKOV, vedoucí redaktor zdrojů Centra pro studium náboženství „ReligioPolis“, Rusko

Mnoho tváří českého ateismu

DAVID VÁCLAVÍK, Ústav religionistiky, Filozofická fakulta Masarykovy univerzity, Brno, Česká republika

IVANA UHLIAROVÁ, doktorandka, Katedra religionistiky Fakulty filozofické Univerzity Pardubice, Česká republika

Valtice **Bezpečnost a náboženská diverzita v Arménii, Moldávii a Turecku**
(pouze v angličtině, bez tlumočení)

Moderátor:

BRETT G. SCHARFFS, Rex E. Lee profesor práva a ředitel, Mezinárodní centrum pro studium práva a náboženství, Právnická fakulta J. Reubena Clarka, Univerzita Brigham Younga, USA

Národní bezpečnost a náboženská svoboda v Moldavské republice
SERGEJ KOVALI, zmocněnec a ředitel, Centrum pro náboženskou svobodu,
Moldávie

Nová náboženská politika vlády po mocenské změně v Arménii
STEPAN DANIELJAN, vedoucí redaktor, webové stránky Náboženství v
Arménii, Arménie

Bezpečnost a vzdělávání v Turecku: Osnovy 2018
ABDURRAHMAN HENDEK, přednášející v oblasti náboženského vzdělávání
na Univerzitě Sakarja, Turecko

Karlštejn Bezpečnost a náboženská diverzita na Ukrajině
(v ruštině, bez tlumočení)

Moderátor:

DMITRIJ VOVK, ředitel, Centrum práva a studia náboženství, Národní státní
univerzita Jaroslava Moudrého, Ukrajina

*Náboženské vzdělávání v analýze náboženské situace jako faktor národní
bezpečnosti Ukrajiny*

JEVGENIJ CHARKOVŠČENKO, ředitel, Katedra religionistiky Fakulty
filosofické, Národní univerzita Tarase Ševčenko v Kyjevě, Ukrajina

*Zkušenosti s interakcemi mezi státními autoritami a etnickými-konfesionálními
komunitami na Ukrajině*

LARISA VLADYČENKO, pověřená ředitelka, Odbor náboženství a národností,
Ministerstvo kultury, Ukrajina

*Náboženská situace na Ukrajině: Problémy veřejnosti a národní
bezpečnost v kontextu moderní pestré náboženské situace*

VITA TITARENKO, vedoucí výzkumný pracovník Katedry religionistiky
H. S. Skovoroda na Institutu filozofie, Ukrajina

16:50–17:50 PARALELNÍ SEKCE

Moravia III Konceptuální problémy na pozadí chápání náboženské diversity a
politického života
(Czech, English, and Russian interpretation)

Moderátor:

SERGEJ KOVALI, zmocněnec a ředitel, Centrum pro náboženskou svobodu,
Moldávie

Za náboženstvím: Příčiny fundamentalismu

ANNA GOMÓLA, vedoucí Katedry teorie a kulturních dějin, Institut
kulturních věd a mezioborových studií, Fakulta filologická, Slezská
univerzita, Polsko

Náboženství v systému společensko-politických vztahů a problémy bezpečnosti: Výzvy, kontext, úkoly

WILLIAM SHMIDT, profesor, poradce první třídy státní služby, pověřený předseda Shromáždění lidu Ruska, člen řídicí rady Společnosti ruských center pro studium náboženství, Rusko

Multikulturalismus jako zdroj konfliktu a protestních hnutí

ZOJA ŠVED, profesorka, Katedra religionistiky Fakulty filosofické, Národní univerzita Tarase Ševčenko v Kyjevě, Ukrajina

Náboženství a násilí: Vybrané aspekty v sociologické perspektivě

PIOTR STAWIŃSKI, profesor, Pedagogická univerzita, Krakov, Polsko

Valtice

Bezpečnost a náboženská diverzita ve střední Asii
(v ruštině, bez tlumočení)

Moderátor:

ROMAN PODOPRIGORA, profesor práva, Kaspická univerzita, Kazachstán

Nebezpečí náboženské radikalizace v Kyrgyzstánu

KANATBEK MURZACHALILOV, expert, Islámský výzkumný institut, dříve pověřený ředitel Státní komise pro náboženské záležitosti Kyrgyzské republiky

Obrana před násilným extremismem a boj s nábořem do radikálních skupin v oblasti vzdělávání

NURBEK ŠAMRALJEV, ředitel Teologické fakulty, Arabaevova kyrgyzská státní univerzita, Kyrgyzská republika

Karlštejn

Sekularismus a náboženská diverzita v Rusku—2. část
(v ruštině, bez tlumočení)

Moderátor:

WILLIAM SHMIDT, profesor, poradce první třídy státní služby, pověřený předseda Shromáždění lidu Ruska, člen řídicí rady Společnosti ruských center pro studium náboženství, Rusko

Náboženství a věřící dálnévýchodních oblastí současného Ruska:

Zacházení s prevencí náboženského extremismu

OKSANA FEDIRKO, vedoucí výzkumnice Katedry sociologie a politologie, Institut dějin, archeologie a etnografie lidu dálného východu, Dálně-východní oddělení Ruské akademie věd, Rusko

a

ALEXANDR KRUPJANKO, vedoucí výzkumník, Centrum vědecké produkce historické a kulturní expertízy, Limited Liability Company, Rusko

Náboženská svoboda a koncept náboženského extremismu (na příkladu Ruska)

NIKOLAJ ŠABUROV, profesor, Centrum pro studium náboženství, Ruská státní humanitní univerzita, Moskva, Rusko

Současné problémy v implementaci svobody vyznání u cizích státních občanů v Ruské federaci

INNA ZAGREBINA, právní zástupkyně a expertka, SOVA centrum, výkonná předsedkyně, Komora znalců náboženství a práva, Rusko

19:00 VEČEŘE PRO PŘEDNÁŠEJÍCÍ ÚČASTNÍKY KONFERENCE

Potrefená Husa Hybernská
Dlážděná 7

STŘEDA, 28. LISTOPADU

8:30–10:00 PLENÁRNÍ SEKCE

Moravia III Chápání a prevence bezpečnostních hrozeb: Případ náboženství
(v češtině, angličtině a ruštině)

Moderátor:

KIŠAN MANOČA, poradce v oblasti náboženské svobody, Organizace pro bezpečnost a spolupráci evropské kanceláře demokratických institucí a lidských práv, Polsko

Náboženské katalyzátory a inhibitory v odpovědi na projevy nenávisťi

BRETT G. SCHARFFS, Rex E. Lee profesor práva a ředitel, Mezinárodní centrum pro studium práva a náboženství, Právnická fakulta J. Reubena Clarka, Univerzita Brigham Younga, USA

Hrozby a restrikce: Co se myslí pod „bezpečností“ v případech náboženské svobody?

ANITA SOBOLEVA, profesorka, Katedra právní teorie a dějin práva, Národní výzkumná univerzita a Vysoká škola ekonomická (NRU-HSE), Moskva, Rusko

Úloha národní bezpečnosti v dohadování svobody náboženství pro muslimy

ASMA UDDÍN, přednášející Iniciativy pro bezpečnost a náboženskou svobodu, UCLA Burkle Centrum mezinárodních vztahů; výzkumník Berkley Centra pro náboženství, mír a mezinárodní vztahy, Univerzita Georgetown, USA

10:00–10:15 PŘESTÁVKA

10:15–11:15 PARALELNÍ SEKCE

Moravia III Odpovědi státu na přítomnost náboženských menšin v České republice:
Případy islamských skupin a náboženství indického původu
(v češtině, angličtině a ruštině)

Moderátorka:

AGATA IRENA NALBORCZYK, docentka, Katedra studií evropského islámu, Varšavská univerzita, Polsko

Státní uznání tradic indického původu jako náboženských organizací:

Případ vynucených změn

MARTIN FÁREK, vedoucí Katedry religionistiky Fakulty filozofické Univerzity Pardubice, Česká republika

České mimořádně liberální konfesní právo jako riziko pro svobodu vyznání

IVAN ŠTAMPACH, Katedra religionistiky Fakulty filozofické Univerzity Pardubice, Česká republika

Jak mluvíme o muslimech v české veřejné oblasti?

ZUZANA ČERNÁ, odborná asistentka, Katedra religionistiky Fakulty filozofické Univerzity Pardubice, Česká republika

Reprezentace islámu v českých masových médiích

LENKA ZILVAROVÁ, doktorandka, Katedra religionistiky Fakulty filozofické Univerzity Pardubice, Česká republika

Valtice

Bezpečnost a náboženská diverzita v Bělorusku a Polsku
(v ruštině, bez tlumočení)

Moderátor:

DOROTA CZAKON-TRALSKI, odborná asistentka, Institut filosofie a sociologie, Pedagogická univerzita, Krakov, Polsko

Ohrožení náboženské svobody v dnešním Polsku

HENRYK HOFFMANN, Katedra religionistiky Fakulty filozofické Univerzity Pardubice, Česká republika

Charakteristiky vládního přístupu k náboženství v Bělorusku

SVĚTLANA KARASJEVA, profesorka filozofie a společenských věd, Katedra filozofie kultury, Běloruská státní univerzita, Bělorusko

Běloruské nekonzistentnosti v registraci buddhistických skupin

SERGEJ ŠATRAUSKI, prorektor pro vědu, Teologický institut, Běloruská státní univerzita, Bělorusko

Karlštejn

Právní aspekty náboženského života v Rusku
(v ruštině, bez tlumočení)

Moderátor:

STANISLAV KULOV, vedoucí Katedry mezinárodního práva a spolupráce, Slovanské právní centrum (SCLJ), Rusko

Debaty o ochraně veřejného pořádku a náboženské svobody v zákoně a v prosazování zákona

MICHAIL ŠACHOV, profesor Prezidentské akademie, Rusko

*Charakteristiky ruské legislativní politiky v oblasti vztahů církve a státu
(ve vztahu k cizím státním příslušníkům)*

LEV SIMKIN, profesor, Ruská státní akademie intelektuálního vlastnictví,
Rusko

*Právo na důvěryhodnou informaci a osobní bezpečnost v procesu
uplatnění svobody vyznání*

ANATOLIJ PČELINCEV, zmocněnec, profesor, vedoucí redaktor, právnická
společnost Slovanské centrum práva a spravedlnosti, Rusko

11:15–12:00 ZÁVĚREČNÉ ZHODNOCENÍ

MARTIN FÁREK, vedoucí Katedry religionistiky Fakulty filozofické
Univerzity Pardubice, Česká republika

ELIZABETH A. CLARK, zástupkyně ředitele, Mezinárodní centrum pro
studium práva a náboženství, Právnická fakulta J. Reubena Clarka,
Univerzita Brigham Younga, USA

